

Wir sprechen Deutsch - Tysk i et karriereperspektiv

På trods af at Sønderjylland i disse år knyttes erhvervsmæssigt tættere til Tyskland, og arbejdsmarkedet fortsat efterspørger medarbejdere, der kan tale tysk, oplever mange tysklærere i grund- og gymnasieskolen desværre en dalende interesse for tysk sprog og kultur blandt børn og unge.

Projektet ”Tysk i et karriereperspektiv” blev igangsat i januar 2022 af Ole Dalsgård og Anette Okholm fra Det Blå Gymnasium i Tønder og finansieret af Region Syddanmarks uddannelsespulje med det formål at bevidstgøre unge om, at tyskkundskaber i bred forstand er en oplagt og sikker karrierevej, særligt når man bor i grænselandet. Fem sønderjyske gymnasier har de sidste to år i samarbejde med bl.a. lokale folkeskoler, SDU, UC Syd og virksomheder på tværs af den dansk-tyske grænse arbejdet for at styrke de sønderjyske gymnasieelevers interesse og motivation for tysk i et karriereperspektiv.

Det Blå Gymnasium i Sønderborg er indgået i projektet på forskellig vis. Skolens tyskelever har været på flere virksomhedsbesøg i Tyskland bl.a. hos Hansen Brauerei i Flensborg og Søstrene Grene i Hamborg, de har deltaget i uddannelses- og karrieredage på SDU i Odense og Sønderborg og samarbejdet med folkeskoleelever fra Hørup Centralskole. At elevernes deltagelse i regionsprojektet ”Tysk i et karriereperspektiv” hænger sammen med, at vi igen i år kunne oprette et stort tysk-A-valgfagshold, kan der næppe herske tvivl om.

I denne artikel er fokus på det gode samarbejde, som min kollega Tilde Nielsen Dam, jeg selv, Christine Gronwald-Storm og mit 2.g-hold har haft med tysklærerne Linda Nielsen og Katrin Henningsen fra Hørup Centralskole og eleverne fra deres to 9. klasser. Samarbejdet har vist sig at være så stor en succes for både de deltagende elever og os lærere, at vi har valgt fremadrettet at fortsætte det gode samarbejde på tværs af skolerne.

Samarbejdet tager form

Kort før sommerferien 2023 mødes vi fire lærere første gang til forventningsafstemning i forhold til bl.a. omfang, elevgruppe, emne og formål. Emnet og omdrejningspunktet for samarbejdet er turisme, et konkret og praksisnært emne med gode karriereperspektiver, altså en stor motivationsfaktor for eleverne. Samarbejdet afvikles i løbet af november og december i efteråret 2023. Tekster og andre materialer udgør et forløb i klassernes pensum og undervisningsbeskrivelser. Ud over de to 9. klasser deltager en 2.g-klasse. Valget af elevgruppe er bevidst, da den afsluttende mundtlige præsentation fungerer som forberedelse til eksamen, særligt for folkeskoleeleverne fra Hørup Centralskole, der deltager i den nye gruppebaserede prøveform ved folkeskolens afgangsprøve i tysk. I alt deltager 65 elever, fire tysklærere og ekstern samarbejdspartner Gitte Høeg Andersen fra Destination Sønderjylland,

som både forestår et indledende oplæg om tysk turisme i Sønderjylland, særligt i Sønderborg, og deltager i de afsluttende elevpræsentationer af deres turistbrochure.

Samarbejdet har dels til formål at bygge bro mellem folkeskole og gymnasieskole, dels skal det styrke elevernes tyskkundskaber inden for det virkelighedsnære og karriereorienterede emne turisme, og dels skal samarbejdet munde ud i et konkret produkt med inddragelse af digitale værktøjer. Produktet er en trykt turistbrochure med billeder og tekst skrevet på tysk, ledsaget af indlejrede videoproduktioner, hvor eleverne på tysk fortæller om deres destinationer og seværdigheder i Sønderborg. Eleverne anvender det digitale værktøj Canva i udarbejdelsen af brochuren, og de indlejrer desuden de videooptagelser, som de har optaget på greenscreen i skolens Tech Lab og redigeret i WeVideo i brochuren via QR-koder.

Inddragelse af digitale værktøjer i fremmedsprogsundervisningen motiverer mærkbart eleverne til at lære sprog både skriftligt og mundtligt. De visuelle og digitale medier er områder, eleverne behersker og er på hjemmebane i og er derfor med til at gøre det trygt for dem at kaste sig ud på lidt dybere vand i selve sprogproduktionen – både i forhold til den mundtlige og skriftlige kommunikation og formidling på tysk. I tillæg hertil og som afslutning på samarbejdet skal eleverne i grupperne forberede en mundtlig præsentation, hvor folkeskoleeleverne fortæller om deres destinationer og seværdigheder, mens gymnasieeleverne fortæller om målgruppe og markedsføring med udgangspunkt i oplæg og materialer fra Destination Sønderjylland. På den måde differentieres der i forhold til fagligt niveau.

Elev til elev-møderne

Der har været i alt fire elev til elev-møder. Sideløbende har eleverne på begge skoler arbejdet med emnet turisme som forberedelse til elev til elev-møderne. Vi har især haft fokus på ordforrådstilegnelse, tekstlæsning om turisme i hhv. Tyskland og Danmark, videomateriale, der styrker elevernes lytte og kommunikative færdigheder og på gymnasiet ikke mindst arbejdet med både Visit Sønderjyllands hjemmeside og de slides med statistisk materiale, som vi fik udleveret i forbindelse med Destination Sønderjyllands indledende oplæg.

Som forberedelse til første elev til elev-møde har gymnasieeleverne selv produceret ordforrådsspil og øvelser med udgangspunkt i emnet turisme. Det elevproducerede materiale kommer vældig godt an hos folkeskoleeleverne og har bl.a. den effekt, at læringen gennem hele samarbejdet bygger på en forpligtende interaktion mellem eleverne fra de to skoler, selvfølgelig understøttet af, at de har en fælles opgave, de skal løse og præsentere til sidst. Gymnasieeleverne fungerer som mentorer og vejledere for folkeskoleeleverne, og eleverne arbejder med stor ansvarlighed og respekt for hinandens færdigheder og bidrag i

arbejdsprocessen i både det sproglige arbejde med brochuren og de tekniske opgaver som videoproduktion, QR-kodning og arbejdet med layout i Canva.

I såvel den skriftlige som den mundtlige sprogproduktion er målsætningen, at eleverne skal præsentere seværdigheder og destinationer i et enkelt og forståeligt sprog og layout tilpasset målgruppen. At eleverne i opgaveløsningen skal indtænke kommunikationssituationen, er en god øvelse for både folkeskole- og gymnasieelever i forhold til deres videre skolearbejde og i fremtidige erhvervssammenhænge.

Wir sprechen Deutsch - Tysk i et karrierespæktiv

Samarbejdet har vist, at eleverne i høj grad motiveredes til at lære sprog gennem samarbejde på tværs af skoleformer. Gymnasieelevernes faglige kompetencer skærpes, og de lærer meget af at tage ansvar og fungere som rollemodeller: Folkeskoleeleverne gives et autentisk indblik i, hvordan tyskundervisning kan foregå på en ungdomsuddannelse, og de oplever, at de lykkes med at udtrykke sig både skriftligt og mundtligt på tysk. Alle elever formidler destinationer og seværdigheder og indgår i samtale om turisme i Sønderborg på et klart og forståeligt tysk. Ud over at styrke elevernes sproglige tyskkompetencer, har samarbejdet således også været en øvelse i samarbejde, ansvar og kommunikation.

En ikke uvæsentlig sidegevinst ved elevsamarbejdet er det samarbejde, der er opstået mellem os lærere på tværs af skoleformerne. Dette har resulteret i, at vi har gentaget succesen i år med intet mindre end 106 deltagende elever.

Det er klart at samarbejde på tværs af skoleformer kræver tid og energi, men fornøjelsen ved at opleve eleverne arbejde med sproget med så stort engagement og udbytte er det hele værd. Samarbejdet har tydeliggjort vigtigheden af at bringe tyskfaget ud af klasseværelset og ind i nye forpligtigende og brobyggende fællesskaber, og at inddragelse af digitale medier motiverer og understøtter elevernes læring, men samarbejdet har frem for alt vist, at arbejdet med tysk i et virkelighedsnært karrierespæktiv styrker elevernes motivation for at lære tysk. Eleverne har ikke kun oplevet, at tysk kan være lærerigt og sjovt, men det har også givet de unge mennesker potentialet til at vælge tysk som en karrierevej.

Christine Gronwald-Storm
Lektor
Det Blå Gymnasium Sønderborg

Privatadresse: Lambjergsned 4, 6470 Sydals
Tlf.: (+45) 29 85 52 58

Katrin Henningsen
Engelsk- og tysklærer
Hørup Centralskole

Privatadresse: Sebbelev Bygade 13, 6440 Augustenborg
Tlf.: (+45) 51 78 36 85

Oplæg ved Destination Sønderjylland.

Elev til elev-møde. Eleverne arbejder med ordforrådsøvelser.

Elev til elev-møde. Eleverne arbejder med turistbrochuren.

Elever optager video i Tech Lab.

Folkeskoleelever fortæller om deres destinationer, mens gymnasieeleverne hjælper.

Stillebillede fra færdig videoproduktion.

Der arbejdes med turistbrochuren i mindre grupper.

Elevpræsentationer.

Turistbrochuren er færdig.